

Kriminalvårdsfrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet knappt 40 motionsyrkanden om kriminalvård som väcktes under den allmänna motionstiden 2013. De behandlade yrkandena rör bl.a. frågor om sysselsättning, utslussning och samverkan samt villkor för häktade. Av yrkandena behandlas 24 förenklat eftersom samma eller i huvudsak samma frågor har behandlats av riksdagen tidigare under valperioden.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden och hänvisar bl.a. till pågående utrednings- och beredningsarbete samt till pågående utvecklingsarbete inom Kriminalvården.

I betänkandet finns 13 reservationer och 5 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Utskottets överväganden	6
Verkställighetsplanering, sysselsättning och utslussning	6
Villkor för häktade m.m.	13
Statistik	18
Barn till frihetsberövade föräldrar	20
Motioner som bereds förenklat	21
Reservationer	22
1. Verkställighetsplanering, punkt 1 (S, MP, V)	22
2. Behandlingsprogram för våldsutövande män, punkt 2 (S, V)	22
3. Kriminalvårdens vårdande och rehabiliterande insatser, punkt 3 (MP)	23
4. Kvalitetssäkring av intagnas arbete, punkt 4 (MP)	23
5. Behandling av intagna med neuropsykiatriska diagnoser, punkt 5 (S, V)	24
6. Frigivningsförberedelser, punkt 6 (S, MP, V)	25
7. Tillgänglighet till advokat och försvarare på häkten, punkt 7 (S, V)	25
8. Transporter för häktade, punkt 8 (S)	26
9. Situationen för barn och unga i arrest och häkte, punkt 9 (S, MP)	26
10. Långa häktningstider, punkt 10 (S, MP, V)	27
11. Statistik över barn och unga i arrest och häkte, punkt 11 (S, MP, V)	27
12. Registrering av medborgarskap, punkt 12 (SD)	28
13. Barn till frihetsberövade föräldrar, punkt 13 (S, MP, V)	28
Särskilda yttranden	30
1. Situationen för barn och unga i arrest och häkte, punkt 9 (V)	30
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 14 (S)	30
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 14 (MP)	30
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 14 (SD)	31
5. Motioner som bereds förenklat, punkt 14 (V)	31
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	32
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013	32
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 14	36

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Verkställighetsplanering

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 5.

Reservation 1 (S, MP, V)

2. Behandlingsprogram för våldsutövande män

Riksdagen avslår motion

2013/14:So640 av Carina Ohlsson m.fl. (S) yrkande 1.

Reservation 2 (S, V)

3. Kriminalvårdens vårdande och rehabiliterande insatser

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 9.

Reservation 3 (MP)

4. Kvalitetssäkring av intagnas arbete

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 10.

Reservation 4 (MP)

5. Behandling av intagna med neuropsykiatriska diagnoser

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 79.

Reservation 5 (S, V)

6. Frigivningsförberedelser

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 6 (S, MP, V)

7. Tillgänglighet till advokat och försvarare på häkten

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 75.

Reservation 7 (S, V)

8. Transporter för häktade

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 76.

Reservation 8 (S)

9. Situationen för barn och unga i arrest och häkte

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Ju411 av Sara Karlsson m.fl. (S) yrkande 1 och
2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 3.
Reservation 9 (S, MP)

10. Långa häktningstider

Riksdagen avslår motion
2013/14:Ju204 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 5.
Reservation 10 (S, MP, V)

11. Statistik över barn och unga i arrest och häkte

Riksdagen avslår motion
2013/14:Ju411 av Sara Karlsson m.fl. (S) yrkande 2.
Reservation 11 (S, MP, V)

12. Registrering av medborgarskap

Riksdagen avslår motion
2013/14:Ju323 av Thoralf Alfsson (SD).
Reservation 12 (SD)

13. Barn till frihetsberövade föräldrar

Riksdagen avslår motion
2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 2.
Reservation 13 (S, MP, V)

14. Motioner som bereds förenklad

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 20 februari 2014

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Anti Avsan (M), Christer Adelsbo (S), Jan R Andersson (M), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Richard Jomshof (SD), Lena Olsson (V), Agneta Börjesson (MP), Jan Ertsborn (FP) och Stefan Svanström (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet knappt 40 motionsyrkanden om kriminalvård som väcktes under den allmänna motionstiden 2013. De behandlade yrkandena rör bl.a. frågor om sysselsättning, utslussning och samverkan samt villkor för häktade. Av yrkandena behandlas 24 förenklat eftersom samma eller i huvudsak samma frågor har behandlats av riksdagen tidigare under valperioden.

Utskottets överväganden

Verkställighetsplanering, sysselsättning och utslussning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om verkställighetsplanering, sysselsättning och utslussning.

Jämför reservationerna 1 (S, MP, V), 2 (S, V), 3 (MP), 4 (MP), 5 (S, V) och 6 (S, MP, V).

Motioner

I kommittémotion 2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om att Kriminalvården ska utveckla arbetet med intagna som har neuropsykiatriska diagnoser (yrkande 79).

I motion 2013/14:So640 av Carina Ohlsson m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om behandlingsprogram för våldsutövande män. Den programverksamhet som finns inom Kriminalvården skulle kunna utvidgas och bli mer omfattande och allmängiltig (yrkande 1).

I kommittémotion 2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) anförs att en plan bör tas fram för hur alla som dömts till anstaltsvård ska kunna försörja sig genom arbete eller motsvarande (yrkande 1). Målet ska vara att alla som är dömda till anstaltsvård ska ha en egen försörjning vid övergången till frivård eller vid avtjänat straff. I yrkande 5 begärs att Kriminalvården ska få i uppdrag att ta fram en modell där handlingsplaner för dömdas vård och rehabilitering ska kunna tillämpas direkt efter en laga-kraftvunnen dom. I yrkande 9 anförs att Kriminalvårdens vårdande och rehabiliterande insatser ska vara förenliga med vetenskap och beprövad erfarenhet. I yrkande 10 föreslås att Kriminalvården ska få i uppdrag att kvalitetssäkra det arbete som utförs av de intagna, så att det fyller reella behov och upplevs som meningsfullt av inblandade aktörer.

Bakgrund

Verkställighetsplanering

Av 1 kap. 5 § fängeslagen (2010:610) framgår att verkställighet av fängelse ska utformas så att den intagnes anpassning i samhället underlättas och så att negativa följder av frihetsberövandet motverkas. Verkställigheten ska, i den utsträckning det är möjligt utan att kravet på samhällsskydd eftersätts, särskilt inriktas på åtgärder som är ägnade att förebygga återfall

i brott. För varje intagen ska det upprättas en individuellt utformad verkställighetsplan. Verkställigheten ska planeras och utformas efter samråd med den intagne och i samverkan med berörda myndigheter.

Enligt Kriminalvårdens årsredovisning för 2012 (s. 32) hade 90 procent av klienterna som påbörjade en verkställighet med minst 30 dagars straff-tid, och som verkställt minst 30 dagar, en upprättad verkställighetsplan. Motsvarande siffra för 2011 och 2010 var 94 respektive 88 procent. Andelen upprättade verkställighetsplaner för män har minskat jämfört med 2011. En förklaring kan vara att det ställs högre krav på att använda utredningsmetodik. Det innebär att risk- och behovsbedömningen ska utformas så att den hänvisar till relevanta delar av utredningen och att risknivå för återfall i brott eller misskötsamhet ska motiveras. Vidare ska valet av riskhanteringsåtgärder i planeringen motiveras innan planerna upprättas. En handbok för verkställighetsplanering och planering av häktesvistelse har tagits fram och beslutats under året.

Det framgår vidare av årsredovisningen för 2012 (s. 46) att 94 procent av frivårdsklienterna hade fått en verkställighetsplan upprättad inom 30 dagar under 2012. Detta är en något mindre andel jämfört med föregående år. Minskningen avser skyddstillsynsdömda klienter. Förklaringar till detta kan vara högre krav på utformningen av risk- och behovsbedömningar och på förbättrad dokumentation i planerna innan de upprättas. Det innebär att information om klienten samlas in på ett mer systematiskt sätt än tidigare för att utgöra underlag för risk- och behovsbedömning och efterföljande åtgärdsplanering. Klienternas aktiva medverkan i åtgärdsplaneringen eftersträvas alltid och kan i vissa fall leda till fördröjningar, då det inte varit möjligt att upprätta kontakt inom föreskriven tid.

Av Kriminalvårdens regleringsbrev för 2014 framgår att Kriminalvården ska utveckla sin förmåga att upprätta individuella och ändamålsenliga verkställighetsplaner av god kvalitet som planeras och utformas efter samråd med klienten och i samverkan med berörda myndigheter.

Sysselsättning

Enligt 3 kap. 1 § fängelselagen (2010:610) ska en intagen ges möjlighet till sysselsättning i form av arbete, utbildning, brotts- och missbruksrelaterad programverksamhet eller annan strukturerad verksamhet.

Enligt Kriminalvårdens årsredovisning för 2012 (s. 37) framgår att sysselsättningsgraden i förhållande till tillgänglig tid på anstalt var 78 procent, vilket är samma nivå som de två föregående åren.

Kriminalvården har uppgett att myndigheten i dag har ett brett utbud av nationella brotts- och missbruksrelaterade behandlingsprogram. Dessa program ska på vetenskaplig grund kunna påvisas ha effekt på risken för återfall i brott. Ett led i detta arbete är att programmen ackrediteras. Det betyder att de genomgår en vetenskaplig bedömning, där en oberoende fors-

karpanel granskar programmets innehåll och sättet att genomföra det på. Programmen utvärderas också med avseende på vilka effekter de har när det gäller återfall i brott. Programmen riktar sig till olika målgrupper:

- dömda med kriminella värderingar
- dömda för våldsbrott
- dömda som missbrukar droger
- dömda för sexualbrott
- dömda som har ett problematiskt spelande.

Regeringen gav den 13 juni 2013 Kriminalvården i uppdrag att genomföra en särskild satsning med inriktning på att ytterligare stärka de återfallsförebyggande insatser som riktas mot gruppen våldsamma män inom ramen för Kriminalvårdens olika verksamheter (Ju2013/4393/KRIM). Satsningen ska bl.a. omfatta förstärkta insatser när det gäller riskbedömningar samt motivations- och behandlingsinsatser som riktas mot olika grupper av våldsbrottsdömda. Kriminalvården ska i myndighetens årsredovisningar för 2013–2015 redovisa arbetet. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen senast den 31 mars 2017. Myndigheten ska utöver detta i den form som beslutas i dialog med Justitiedepartementet informera om uppdragets genomförande.

Regeringen gav vidare Kriminalvården den 13 juni 2013 i uppdrag att genomföra en särskild satsning på åtgärder ägnade att förstärka det återfallsförebyggande arbetet för unga under verkställigheten (Ju2013/4394/KRIM). Satsningen ska bl.a. omfatta ett aktivt motivationsarbete i syfte att förmå den unga att ändra livsstil och lämna kriminella grupperingar. Insatserna ska utgå från de faktorer som har störst betydelse för återfall i brott, såsom kriminella värderingar och kriminellt umgänge, men även innefatta åtgärder som bidrar till att förbättra unga dömdas förutsättningar på arbetsmarknaden. Kriminalvården ska i myndighetens årsredovisningar för 2013–2015 redovisa arbetet. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen senast den 31 mars 2017. Myndigheten ska utöver detta i den form som beslutas i dialog med Justitiedepartementet informera om uppdragets genomförande.

Av Brottsförebyggande rådets regleringsbrev för 2014 framgår att rådet ska kartlägga sysselsättningen för intagna i kriminalvårdsanstalt. I uppdraget ingår att kartlägga omfattningen och karaktären på sysselsättningen för olika grupper av intagna vid olika anstalter, däribland anstalter i olika säkerhetsklasser, samt vilka faktorer som styr vilken sysselsättning som de intagna anvisas. Utvecklingen och tillgången till arbetsmarknadsutbildning under verkställigheten ska belysas särskilt. I uppdraget ingår att göra en bedömning av i vilken utsträckning sysselsättningen underlättar de intagnas återanpassning i samhället och i övrigt har positiva effekter. Vidare ingår att belysa hur sysselsättningen kan utvecklas samt vid behov föreslå förändringar. Kvinnors situation ska belysas särskilt mot bakgrund av rege- ringsuppdraget (Ju2012/3982/KRIM) om åtgärder för att främja dömda kvinnors förutsättningar på arbetsmarknaden (se mer om detta uppdrag

nedan). Vidare ska en jämförelse mellan situationen i Sverige och andra relevanta länder göras. Uppdraget ska genomföras i samråd med Kriminalvården och redovisas senast den 16 november 2015.

Regeringen gav den 24 maj 2012 Kriminalvården och Arbetsförmedlingen i uppdrag att utveckla sin samverkan för att förstärka insatserna för dömda kvinnor i syfte att öka deras förutsättningar att efter verkställigheten få och behålla ett arbete (Ju2012/3982/KRIM). Syftet är att fler ska få arbete. Uppdraget delredovisades den 31 maj 2013 och ska slutredovisas senast den 31 maj 2014. Av delredovisningen framgår bl.a. att det finns en grupp av kvinnor som tydligt önskar Arbetsförmedlingens stöd för att nå målet arbete eller utbildning. Det kan därutöver finnas ytterligare kvinnor som har behov av gemensamma insatser. Samtliga anstalter har, förutom handläggarstödet, en aktivitetsplan för att utveckla samarbetet kring kvinnorna inom ett specifikt område samt hur resultaten ska spridas till övriga anstalter.

I Kriminalvårdens årsredovisning för 2012 (s. 19) anförs följande under rubriken adhd.

Kriminalvårdens handlingsplan mot adhd grundar sig på att en stor andel intagna lider av denna funktionsnedsättning. Förekomsten av adhd bland den vuxna befolkningen i stort beräknas vara 2,5 procent och [...] förekomsten bland Kriminalvårdens intagna är minst 10 gånger högre.

Den socioekonomiska rapport som gjordes efter studien på Norrtälje 2010 talade för att behandling av adhd förbättrar förutsättningarna för de intagna att tillgodogöra sig Kriminalvårdens åtgärder för att förhindra återfall i brott under verkställigheten.

Frågan om effekten av behandling efter villkorlig frigivning har dock inte tidigare kunnat besvaras. Det var därför glädjande när en grupp forskare på Karolinska Institutet kunde påvisa att kriminaliteten minskade med över 30 procent när en person var i behandling jämfört när han/hon inte var i behandling.

Under 2012 har utredningarna fortsatt på ungdomsavdelningarna på anstalterna Kristianstad, Hällby, Borås och Luleå samt på avdelningarna för SRI (särskilt resurskrävande intagna) på Fosie, Tidaholm och Norrtälje. Utredningstakten har ökat från runt 10–15 utredningar/månad till att under hösten komma upp till 20 utredningar/månad. Under november 2012 genomfördes 25 utredningar. Det talar för att de initiala problemen i samband med införandet är borta. Flera enheter har anmält intresse för att börja utreda och vid en utbildning i juni 2012 deltog personal från anstalterna Hinseberg, Karlskoga och Kirseberg. På anstalterna Storboda, Täby och Färingsö fortsätter utredningarna i samverkan med Stockholms Läns Landsting. Utredningsverksamheten har störst omfattning på Fosie som genomfört närmare 45 utredningar, men i detta tal finns även intagna från Kirseberg.

Som ett led i utredningen används även diagnosstödet QB-test som ett hjälpmedel för att diagnostisera adhd och för att bedöma hur den intagne svarar på läkemedelsbehandling. Detta används även för att se om doshöjning ger en förbättrad funktion. Allt fler anstalter använder sig nu även av detta verktyg.

Vid en inventering av antalet intagna som var under behandling en given dag i oktober 2012 framkom att 237 intagna stod på sådan medicinering. Det är cirka fyra procent av det totala antalet intagna. I

Region Mitt gjordes även en kartläggning av vilka som var förskrivare. Ungefär hälften av förskrivningarna kom från läkare utanför Kriminalvården, medan hälften av förskrivningarna skedde på initiativ av Kriminalvårdens läkare.

Kriminalvården har informerat om att myndighetens internrevision konstaterat att arbetet mot adhd behöver utvecklas ytterligare. Enligt internrevisionen är det en alltför låg andel av de intagna som erbjuds behandling. Med anledning av detta kommer utredningsgången att normeras. Likaså kommer ytterligare anstalter att få i uppdrag att göra utredningar. Kriminalvården har vidare informerat om att myndigheten, inom ramen för uppdragen om förstärkta insatser för unga dömda och om förstärkta insatser för våldsamma män, avser att inrätta försöksverksamhet med ett mobilt neuropsykiatriskt team alternativt ett mobilt adhd-team i Region Väst.

Utslussning

De utslussningsåtgärder som en intagen kan beviljas är frigång, vårdvistelse, vistelse i halvväxhus och utökad frigång (11 kap. 1–5 §§ fängelselagen [2010:610]).

Av Kriminalvårdens regleringsbrev för 2014 framgår att Kriminalvården ska intensifiera det återfallsförebyggande arbetet för intagna i anstalt och klienter i frivård. Det återfallsförebyggande arbetet ska inriktas på insatser som ökar klienternas förutsättningar och möjligheter till sysselsättning och egen försörjning efter avslutad verkställighet.

Kriminalvården har haft som återrapporteringskrav att visa vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet klienter som blir föremål för arbetsmarknadsinriktade åtgärder samt i vilken utsträckning åtgärderna vidtagits i samverkan med Arbetsförmedlingen eller andra aktörer på arbetsmarknaden. I denna del framgår följande av Kriminalvårdens årsredovisning för 2012 (s. 17–18).

Kriminalvården och Arbetsförmedlingen fortsätter sitt täta samarbete och alla åtgärder som vidtas sker i samarbete mellan myndigheterna. Arbetsförmedlaren är vid behov med redan i starten av verkställighetsplaneringen och planerar inte bara hur klienten ska komma i arbete utan också om några insatser ska göras under anstaltstiden, och då är lärcentrum med i planeringen.

Under året har en ny överenskommelse slutits mellan de båda myndigheternas generaldirektörer. Överenskommelsen fokuserar på samarbete på tre nivåer: *nationellt* genom en samarbetsgrupp med deltagare från båda myndigheternas huvudkontor och regionkontor, *regionalt* för samordning och uppföljning av regionens samverkan och *lokalt* för det operativa arbetet. En förändring från föregående överenskommelse är att frivården kommer i fokus mera tydligt och kontaktpersoner för frivården kommer att tillsättas på lokal nivå på båda myndigheterna. Detta innebär att arbetsförmedlare kommer att vara knutna till frivårdskontoren på samma sätt som på anstalterna.

Som ett stöd till frivården håller ett nytt handläggarstöd, utformad som en handbok, på att tas fram som vänder sig till både anstalt och frivård för att tydligt visa att det ska finnas en röd tråd i arbetet av 2013.

Kriminalvården deltar i ESF-projektet Explosion med ett delprojekt som syftar till att få flera klienter som går i arbetsmarknadsutbildning att gå vidare till anställning i arbetsintegrerande sociala företag. Anstalterna Östragård, Sagsjön och Halmstad deltar.

Krami som är ett samarbete mellan Kriminalvården, Arbetsförmedlingen och ett antal kommuner har i likhet med 2011 bedrivit 19 Kramiverksamheter. Fyra av verksamheterna riktar sig enbart till kvinnor. Verksamheten är populär då deltagarna direkt ser att det är möjligt att få ett arbete i och med att man får vara kvar i Krami och får stöd av personalen tills man fått ett arbete eller startat en utbildning, även om tiden i Kriminalvården är slut. Detta är Kramiverksamhetens grundprincip. Hela personalgruppen inom Krami har under året fått möjlighet att gå fortbildning i den metod man ska arbeta efter. Kramiverksamhetens hemsida har omstrukturerats för att bli mer tillgänglig.

Under 2012 har Kriminalvårdens forsknings- och utvecklingsgrupp i Stockholm genomfört en utvärdering av Krami. Av utvärderingen framgår bl.a. följande (s. 7).

Ett år efter inskrivning hade 28,4 % (175 av 616) av de som påbörjat Krami under perioden 2007–2008 fått en arbetsinkomst, jämfört med 18,6 % (560 av 3019) i den matchade jämförelsegruppen. Kramideltagare hade således 42% högre sannolikhet att få en arbetsinkomst.

Andelen brottsåterfall bland alla som påbörjat Krami 2007–2009 var inom ett år 44,2% (426 av 965), jämfört med 45,7% (2 207 av 4 825) i den matchade jämförelsegruppen. Denna marginella skillnad var inte heller statistiskt säkerställd.

Andelen brottsåterfall bland Kramideltagare som fullföljde hela insatsen, och alltså skrevs ut till arbete eller utbildning, var 33,3% (149 av 448) jämfört med 43,5% (962 av 2 211) i en matchad jämförelsegrupp. Det innebär att de som skrivits ut till arbete eller utbildning hade 32% lägre risk att återfalla i brott. Kramideltagare som skrivits ut till arbete eller utbildning var jämfört med dem som hoppat av programmet ofta mer välfungerande redan innan programstarten. Till exempel hade de högre utbildningsnivå och hade mindre ofta diagnostiserats med hyperaktivitetssyndrom.

Forskning och utveckling i Kriminalvården

Från Kriminalvården har inhämtats följande. Kriminalvården har ett vetenskapligt råd. Rådet ska vara länken mellan vetenskapen och praktiken. Rådets uppgift är att bedöma kvaliteten i de projekt som kommer in som förslag från de externa forskarna, medverka i arbetet med ackrediteringen av behandlingsprogrammen och att vara sakkunniga i vetenskapliga frågor som berör Kriminalvårdens verksamhet. Kriminalvården stimulerar forskning inom områden som är av betydelse för verksamheten. Detta sker genom egen forskning eller genom samarbeten med externa forskare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill betona vikten av verkställighetsplanering. Den intagnes verkställighet av ett fängelsestraff ska utformas så att den verkar återfallsförebyggande och så att negativa följder av frihetsberövandet motverkas, utan att för den skull den intagnes eget ansvar sätts åt sidan. I detta samman-

hang noterar utskottet att regeringen i Kriminalvårdens regleringsbrev för 2014 angett att myndigheten ska utveckla sin förmåga att upprätta individuella och ändamålsenliga verkställighetsplaner av god kvalitet. Någon anledning för riksdagen att ta initiativ i frågan finns därför inte. Utskottet avstyrker med det anförda motion 2013/14:Ju429 (MP) yrkande 5.

Flera av motionsyrkandena rör frågan om sysselsättning för intagna. Utskottet vill understryka att det är angeläget att verkställighetstiden tas till vara på ett meningsfullt sätt som är ägnat att motverka återfall i brott. En ordnad sysselsättning under verkställigheten är en väsentlig del av arbetet med att återanpassa och slussa ut de intagna till ett liv i frihet. Det är vidare så att arbetslinjen ska omfatta alla intagna såväl under tiden i anstalt som efter frigivningen.

Utskottet ser med tillfredsställelse på att regeringen gett Kriminalvården i uppdrag att genomföra en särskild satsning med inriktning på att ytterligare stärka de återfallsförebyggande insatser som riktas mot gruppen våldsamman män. Motion 2013/14:So640 (S) yrkande 1 om behandlingsprogram för våldsutövande män avstyrks i den mån det inte tillgodoses med det anförda.

Utskottet instämmer i vad som anförs i motion 2013/14:Ju429 (MP) yrkande 9 om att det är angeläget att Kriminalvården använder behandlingsprogram som på vetenskaplig grund kan påvisas ha effekt på risken för återfall i brott. Utskottet konstaterar att Kriminalvårdens nationella brotts- och missbruksrelaterade behandlingsprogram ackrediteras, dvs. genomgår en vetenskaplig bedömning, där en oberoende forskarpanel granskar programmets innehåll och sättet att genomföra det på. Något initiativ från riksdagen behövs inte enligt utskottets mening. Motionsyrkandet avstyrks.

Brottsförebyggande rådet har som framgår ovan fått i uppdrag att kartlägga sysselsättningen för intagna i kriminalvårdsanstalt. I uppdraget ingår att belysa hur sysselsättningen kan utvecklas samt vid behov föreslå förändringar. Utskottet ser positivt på att Brottsförebyggande rådet har fått detta uppdrag och avstyrker därmed motion 2013/14:Ju429 (MP) yrkande 10.

Utskottet kan konstatera att Kriminalvården arbetar aktivt med frågor om adhd. Behoven är emellertid stora och myndighetens internrevision har som anges ovan påpekat att en alltför låg andel av de intagna erbjuds behandling. Kriminalvården har uppgett att man avser att vidta åtgärder med anledning av internrevisionens påpekande, bl.a. ska ytterligare anstalter få i uppdrag att göra utredningar och viss försöksverksamhet inrättas. Utskottet ser positivt på detta och anser att riksdagen inte bör ta något initiativ i frågan. Motion 2013/14:Ju412 (S) yrkande 79 avstyrks.

Utskottet vill understryka att ett effektivt återfallsförebyggande arbete och meningsfulla frigivningsförberedelser förutsätter en målinriktad och effektiv samverkan mellan Kriminalvården och berörda myndigheter, framför allt socialtjänsten, hälso- och sjukvården, Arbetsförmedlingen och För-

säkringskassan. Utskottet vill också framhålla vikten av att Kriminalvården samverkar med organisationer i den ideella sektorn, näringslivet och andra resurser i det omgivande samhället.

Det framgår av Kriminalvårdens regleringsbrev för 2014 att myndigheten ska inrikta det återfallsförebyggande arbetet på insatser som ökar klienternas förutsättningar och möjligheter till sysselsättning och egen försörjning efter avslutad verkställighet. Frågan om frigivningsförberedelser är således uppmärksammas av regeringen. Utskottet konstaterar vidare med tillfredsställelse att Kriminalvården och Arbetsförmedlingen fortsätter sitt täta samarbete. I detta sammanhang vill utskottet särskilt framhålla Krami, dvs. det samarbete som bedrivs mellan Kriminalvården, Arbetsförmedlingen och ett antal kommuner och som enligt den utvärdering som gjorts visat goda resultat. Det finns också anledning att peka på uppdraget till Kriminalvården och Arbetsförmedlingen om åtgärder för att främja dömda kvinnors förutsättningar på arbetsmarknaden. Sammanfattningsvis anser utskottet inte att några ytterligare initiativ behövs när det gäller frågan om frigivningsförberedelser. Motion 2013/14:Ju429 (MP) yrkande 1 avstyrks.

Villkor för häktade m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. förhållandena för barn och ungdomar i arrest och häkte samt långa häktningstider.

Jämför reservationerna 7 (S, V), 8 (S), 9 (S, MP) och 10 (S, MP, V) samt särskilt yttrande 1 (V).

Motioner

I kommittémotion 2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S) anförs att tillgängligheten för advokater och försvarare på häktena inte är tillfredsställande, speciellt inte på kvällar och helger (yrkande 75). I yrkande 76 begärs ett tillkännagivande om att antalet transporter av häktade bör minskas.

I motion 2013/14:Ju411 av Sara Karlsson m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om en översyn och förändring av regelverk och praxis för barn och ungdomar i arrest och häkte (yrkande 1). Motionärerna hänvisar till Barnombudsmannens rapport Från insidan – barn och ungdomar om tillvaron i arrest och häkte. Enligt motionärerna bör regeringen påbörja ett arbete med att realisera de förslag som Barnombudsmannen lägger fram i sin rapport. Ett liknande yrkande framförs i kommittémotion 2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 3.

I kommittémotion 2013/14:Ju204 av Lena Olsson m.fl. (V) behandlas frågan om långa häktningstider (yrkande 5). I motionen hänvisas till att riksåklagaren tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att bl.a. se över hur opro-

portionerligt långa häktningstider kan undvikas. Regeringen bör beakta vad arbetsgruppen kommer fram till och återkomma med förslag om nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med långa häktningstider.

Bakgrund

Tillgång till försvarare i häkte

Enligt 21 kap. 9 § rättegångsbalken får en försvarare för den som är anhållen eller häktad inte förvägras att sammanträffa med honom eller henne. Försvararen har vidare rätt att i enrum meddela sig med den anhållne eller häktade; för annan än offentlig försvarare gäller det dock endast om undersökningsledaren eller åklagaren medger det eller om rätten finner att det kan ske utan men för utredningen eller för ordningen eller säkerheten i förvaringsplatsen.

Justitieombudsmannen (JO) har i flera beslut uttalat att en offentlig försvarare inte ens kvällstid bör avvisas från ett häkte utan att ha fått träffa sin klient. JO har vidare uttalat att det, mot bakgrund av de speciella praktiska problem som uppstår på ett stort häkte och som har samband med tillgången på personal och säkerhetsfrågorna, kan vara rimligt att eventuella besök hos klienterna efter ett visst klockslag föränmäls i så god tid att häktet kan disponera sin personal med hänsyn därtill (dnr 2207-2008, JO 2005/06 s. 132, JO 1983/84 s. 134 och 2013/14:JO1 s. 278).

Kriminalvården har informerat om att myndigheten i samråd med Advokatsamfundet håller på att ta fram centrala riktlinjer för frågor om kontakter mellan en intagen och hans eller hennes försvarare. Synpunkter kommer även att inhämtas från Åklagarmyndigheten. Arbetet beräknas vara klart under våren 2014.

Transport av frihetsberövade personer

Utredningen om transporter av frihetsberövade personer överlämnade i januari 2011 betänkandet *Transporter av frihetsberövade* (SOU 2011:7). I april 2011 fick Statskontoret i uppdrag att genomföra en konsekvensanalys av förslagen i utredningens betänkande. Statskontorets rapport (rapport 2011:28) och betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Häktningstider

Av 24 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken följer att rätten, när den beslutar om häktning, ska sätta ut den tid inom vilken åtal ska väckas. Tiden får inte bestämmas längre än vad som är oundgängligen nödvändigt. Är den utsatta tiden otillräcklig får rätten medge förlängning av tiden, om detta begärs före tidens utgång. Av andra stycket följer att om åtal inte väcks inom två veckor ska rätten, så länge den misstänkte är häktad och till dess åtal har väckts, med högst två veckors mellanrum hålla en ny för-

handling i häktningsfrågan och då särskilt se till att utredningen bedrivs så skyndsamt som möjligt. Om det med hänsyn till utredningen eller av annan anledning är uppenbart att förhandling inom den angivna tiden skulle vara utan betydelse, får rätten bestämma längre tids mellanrum.

Riksåklagaren gav den 14 juni 2013 en arbetsgrupp i uppdrag att överväga hur användningen av restriktioner för häktade kan minskas och hur långa häktningstider kan undvikas. Arbetsgruppen överlämnade den 3 februari 2014 en rapport till riksåklagaren. I rapporten föreslås sammanfattningsvis följande.

Åklagarna bör uppmanas att på olika sätt underlätta för den häktade att ha kontakt med omvärlden.

Åklagarna bör ges vägledning för sina beslut om restriktioner i ett internt styrdokument. Det behövs också utbildningsinsatser.

Skälen för restriktioner bör dokumenteras redan i samband med häktningsframställningen. Den misstänkte och försvararen bör få del av skälen före häktningsförhandlingen och vid förhandlingen bör åklagaren tydligt motivera varför restriktionerna behövs. Det bör regleras i ett nytt styrdokument.

Åklagarnas metodstöd för restriktionsbeslut bör utvecklas och fördes med standardiserade beslutsmotiveringar. Beslutsmallen bör anpassas efter lagstiftningen och förbud mot samsittning bör vara ett separat restriktionsbeslut.

En anmälningsskyldighet till högre åklagare i de fall förbud mot både samsittning och vistelse i gemensamhet pågår under längre tid än tre månader samt vid längre häktningstider bör övervägas.

Åklagarmyndigheten bör, helst tillsammans med Kriminalvården, verka för att isolering av häktade upphör genom att alla häktade ges en laglig rätt till minst två timmars mänsklig kontakt per dag.

Åklagarmyndigheten bör samråda med Kriminalvården om att skapa möjlighet till vistelse i gemensamhet för häktade med restriktioner och om att skapa rutiner för mer regelmässiga kontakter mellan åklagare och kriminalvårdstjänsteman i syfte att underlätta den häktades kontakter med omvärlden.

Det bör skapas bättre rutiner och mer regelmässiga kontakter med Statens kriminaltekniska laboratorium både på ett generellt plan och i de enskilda förundersökningarna för att minska häktningstiderna. I detta arbete bör Polisen delta.

Åklagarmyndigheten bör anordna exempelvis ett seminarium med åklagare, domare och försvarare för att diskutera hur huvudförhandlingstiderna i häktade mål kan kortas.

Åklagarmyndigheten bör föreslå en lagändring som gör det möjligt att hålla ingående förhör med den misstänkte vid häktningsförhandlingen.

Åklagarmyndigheten bör föreslå en lagändring som ger åklagaren möjlighet att delegera brevgranskning till administrativ personal.

Som Påföljdsutredningen har föreslagit bör det införas en möjlighet till strafflindring i de fall då den tilltalade genom att erkänna eller på annat sätt har medverkat till utredningen.

Förhör under förundersökningen bör, som Förundersökningsutredningen har föreslagit, i större utsträckning dokumenteras genom ljud- och bildupptagning.

Det bör närmare undersökas om det finns förutsättningar att ändra lagen (1990:52) om vård av unga så att omhändertagande kan beslutas av det skälet att den unge annars skulle vara häktad.

Åklagarmyndigheten har informerat om att rapporten för närvarande bereds i riksåklagarens kansli.

Barn och ungdom i arrest och häkte

Av 23 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare framgår att den som inte fyllt 18 år får häktas endast om det finns synnerliga skäl.

Barnombudsmannen överlämnade 2013 rapporten Från insidan – barn och ungdomar om tillvaron i arrest och häkte till regeringen. Enligt rapporten sattes barn i polisarrest vid 3 052 tillfällen, 120 barn häktades i väntan på rättegång, varav 80 procent hade någon form av restriktioner. Majoriteten av de frihetsberövade barnen var ensamma på sitt rum under 22 av dygnets 24 timmar. Alla siffror gäller 2011.

I rapporten föreslås sammanfattningsvis följande:

- Frihetsberövande före rättegång som en sista utväg.
- Inför tidsgränser.
- Inget barn ska placeras i arrest i dess nuvarande utformning.
- Inget barn som misstänks för brott ska isoleras under utredningstiden.
- Restriktioner ska individualiseras för barn.
- Alla barn ska alltid ha tillgång till en offentlig försvarare från det första förhöret.
- Inrätta ett oberoende barnombud.

Av Kriminalvårdens regleringsbrev för 2014 framgår att Kriminalvården inom ramen för sin verksamhet särskilt ska uppmärksamma behoven hos unga personer. Kriminalvården ska utveckla sin förmåga att tillgodose unga personers behov i verksamheten samt ha en plan för vilka ytterligare åtgärder som myndigheten ska vidta. Kriminalvården ska också redovisa omfattningen av isoleringsbrytande åtgärder dels för häktade med restriktioner, dels för häktade utan restriktioner. De åtgärder som vidtagits för unga ska särskilt redovisas.

Av Åklagarmyndighetens regleringsbrev för 2014 framgår att myndigheten ska redovisa uppgifter om häktnings- och restriktionsreglering enligt den struktur för redovisning som framgår av myndighetens regleringsbrev för budgetåret 2010. Därutöver ska myndigheten redovisa omfattningen på restriktionerna när det gäller unga häktade, dvs. de under 18 år. Av redovisningen ska särskilt framgå i vilken utsträckning åklagare fattat beslut om att tillåta unga häktade att ha kontakt med närstående och andra under häktningsstiden.

Enligt regleringsbrevet för 2010 ska Åklagarmyndigheten ange

- hur många av de häktade under år 2010 som har varit ålagda restriktioner
- hur många av de häktade i åldersgrupperna 15–17 år respektive 18–21 år som har varit ålagda restriktioner

- den tid som de häktade har varit ålagda restriktioner redovisat i lämpliga tidsintervall (åldersgrupperna 15–17 år respektive 18–21 år ska särredovisas).

Påtagliga skillnader mellan olika delar av landet när det gäller användningen av restriktioner eller när det gäller hur länge restriktioner åläggs häktade personer ska beskrivas utförligt. Orsakerna till de eventuella skillnaderna ska analyseras, bl.a. baserat på den information som inhämtas från berörda åklagarkammare.

Utskottets ställningstagande

Att en person som är häktad på grund av misstanke om brott har möjlighet att överlägga med sin försvarare är av central betydelse för den häktades rättssäkerhet. Utskottet delar Justitieombudsmannens uppfattning att en offentlig försvarare inte ens kvällstid får avvisas från ett häkte utan att ha fått träffa sin klient. Dock kan det av praktiska skäl vara rimligt att eventuella besök hos klienterna efter ett visst klockslag föränmäls i så god tid att häktet kan disponera sin personal med hänsyn därtill. Utskottet konstaterar att Kriminalvården håller på att i samråd med Advokatsamfundet ta fram centrala riktlinjer för frågor om kontakter mellan en intagen och hans eller hennes försvarare. Frågan är således uppmärksammas av myndigheten och någon anledning för riksdagen att ta något initiativ finns därmed inte. Motion 2013/14:Ju412 (S) yrkande 75 avstyrks.

När det gäller transporter av frihetsberövade konstaterar utskottet att betänkandet Transporter av frihetsberövade (SOU 2011:7) samt den konsekvensanalys som Statskontoret gjort bereds i Regeringskansliet. Denna beredning bör inte föregripas. Motion 2013/14:Ju412 (S) yrkande 76 avstyrks.

Utskottet vill betona att ett barnperspektiv, utifrån andan och intentionerna i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), ska genomsyra alla åtgärder som rör barn. Som framgår ovan får den som inte fyllt 18 år häktas endast om det finns synnerliga skäl. Samma krav gäller för att anhålla den som är under 18 år. Häktning och anhållande ska således vara åtgärder som endast tillgrips i undantagsfall. Utskottet konstaterar vidare att regeringen i 2014 års regleringsbrev för Kriminalvården angett att myndigheten ska utveckla sin förmåga att tillgodose unga personers behov i verksamheten samt ha en plan för vilka ytterligare åtgärder som myndigheten ska vidta. Kriminalvården ska också redovisa omfattningen av isoleringsbrytande åtgärder dels för häktade med restriktioner, dels för häktade utan restriktioner, varvid de åtgärder som vidtagits för unga särskilt ska redovisas. Dessutom har Åklagarmyndigheten de senaste åren haft i uppdrag att redovisa uppgifter om häktningar och restriktioner enligt en viss struktur. Ett sådant uppdrag har lämnats även för 2014. Av uppdraget följer bl.a. att påtagliga skillnader mellan olika delar av landet när det gäller användningen av restriktioner eller hur länge restriktioner åläggs häk-

tade personer ska beskrivas utförligt. Likaså ska uppgifter om häktade i åldersgrupperna 15–17 år respektive 18–21 år redovisas särskilt. Utskottet konstaterar sammanfattningsvis att frågan om frihetsberövade barn är uppmärksammas av såväl regeringen som Kriminalvården och Åklagarmyndigheten. Någon anledning för riksdagen att härutöver ta initiativ finns inte. Motionerna 2013/14:Ju411 (S) yrkande 1 och 2013/14:Ju429 (MP) yrkande 3 avstyrks.

Som framgår ovan gav riksåklagaren i juni 2013 en arbetsgrupp i uppdrag att överväga hur användningen av restriktioner för häktade kan minska och hur långa häktningstider kan undvikas. Arbetsgruppen överlämnade nyligen en rapport till riksåklagaren. I rapporten framförs förslag på ett stort antal åtgärder. En del av dessa kan Åklagarmyndigheten genomföra på egen hand, medan andra kräver kontakt med andra aktörer eller förutsätter lagändring. Rapporten bereds för närvarande i riksåklagarens kansli. Denna beredning bör inte föregripas. Motion 2013/14:Ju204 (V) yrkande 5 avstyrks.

Statistik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om statistik över barn och unga som placerats i arrest eller häkte samt om intagnas medborgarskap.

Jämför reservationerna 11 (S, MP, V) och 12 (SD).

Motioner

I motion 2013/14:Ju411 av Sara Karlsson m.fl. (S) föreslås att regeringen bör uppdra åt polismyndigheterna att föra särskild statistik över barn och unga, dvs. personer under 18 år, som placerats i arrest eller häkte (yrkande 2).

I motion 2013/14:Ju323 av Thoralf Alfsson (SD) föreslås att Kriminalvårdens statistik ska förändras när det gäller registreringen av intagnas medborgarskap. Motionären anför att i dag redovisas alla personer med dubbla medborgarskap eller flerdubbla medborgarskap som svenska medborgare i Kriminalvårdens statistik. En ny grupp bör införas i Kriminalvårdens statistik för personer som har både ett svenskt och ett utländskt medborgarskap.

Bakgrund

Som anförts ovan i avsnittet Villkor för häktade m.m. överlämnade Barnombudsmannen 2013 rapporten Från insidan – barn och ungdomar om tillvaron i arrest och häkte till regeringen. I rapporten anförts att FN:s

barnrättskommitté har begärt uppgifter om det totala antalet barn under 18 år som sätts i polisarrest och den genomsnittliga tid som barnen är frihetsberövade. Sverige har dock inte kunnat lämna dessa uppgifter eftersom regeringen inte begärt att polismyndigheterna ska föra denna typ av statistik.

I Kriminalvårdens regleringsbrev för 2014 anges att myndigheten ska redovisa bl.a. de åtgärder som vidtagits för att säkerställa att den information och statistik som görs tillgänglig håller hög kvalitet.

Kriminalvårdens statistikdatabas innehåller statistik om bl.a. häktade. Av statistikdatabasen kan utläsas hur många personer under 18 år som var inskrivna i häkte den första i varje månad.

Rikspolisstyrelsen har informerat om att det för närvarande saknas förutsättningar att ta fram statistikstöd för att kunna se hur många barn som placeras i arrest. Anledningen härtill är att it-arbetet vid polisen i första hand måste inriktas mot att genomföra de förändringar som krävs inför nästa års omorganisation av polisen.

Justitieminister Beatrice Ask anförde i ett frågesvar den 9 januari 2012 (fr. 2011/12:267) bl.a. följande.

Thoralf Alfsson har frågat mig om jag är beredd att verka för att kriminalvården i sin statistik särredovisar intagna i fängelse med svenskt och annat eller andra medborgarskap för att skapa en mer adekvat information om situationen inom kriminalvården.

— — —

Kriminalvården redovisar i dag statistik över antalet intagna som har svenskt respektive inte har svenskt medborgarskap. Svenska medborgare åtnjuter samma rättigheter och skyldigheter oavsett eventuella ytterligare medborgarskap. Jag ser således inget behov av att kriminalvården särredovisar personer som har flera medborgarskap.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar den uppfattning som framförs i motion 2013/14:Ju411 (S) yrkande 2 om vikten av att det förs statistik över hur många personer under 18 år som är intagna i arrest eller häkte. Som utskottet anført ovan ska häktning och anhållande vara åtgärder som endast tillgrips i undantagsfall när det gäller personer under 18 år. För att kunna göra korrekta uppföljningar av denna fråga är det givetvis nödvändigt att det finns tillförlitlig statistik att tillgå.

När det gäller häktade personer under 18 år framgår det av Kriminalvårdens statistikdatabas hur många personer under 18 år som var inskrivna i häkte den första i varje månad. Enligt utskottets uppfattning är tillgången till statistik om den gruppen därmed godtagbar. Däremot saknas i dag ett statistikstöd för att ta fram uppgifter om hur många personer under 18 år som placeras i arrest. Rikspolisstyrelsen har uppgett att det för närvarande saknas förutsättningar att ta fram ett sådant statistikstöd och hänvisat till att it-arbetet vid polisen i första hand måste inriktas mot att genomföra de förändringar som krävs inför nästa års omorganisation av polisen. Även om utskottet kan ha viss förståelse för att it-arbetet måste prioriteras på

det sätt som Rikspolisstyrelsen angett, vill utskottet understryka vikten av den nu aktuella statistiken. Utskottet förutsätter att polisen påbörjar arbetet med att ta fram ett statistikstöd så snart det är möjligt med hänsyn till den kommande omorganisationen. Utskottet kommer att följa frågan men anser inte att något tillkännagivande behövs i nuläget. Motion 2013/14:Ju411 (S) yrkande 2 avstyrks.

Kriminalvården redovisar i dag statistik över antalet intagna som har svenskt respektive inte har svenskt medborgarskap. Utskottet ser inte någon anledning till att personer med flera medborgarskap ska särredovisas. Motion 2013/14:Ju323 (SD) avstyrks.

Barn till frihetsberövade föräldrar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om barn till frihetsberövade föräldrar.

Jämför reservation 13 (S, MP, V).

Motion

I kommittémotion 2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) anförs att Kriminalvården bör få i uppdrag att ta fram en eller flera modeller för hur barn ska kunna upprätthålla en fungerande och positiv kontakt med intagna föräldrar (yrkande 2).

Bakgrund

Justitieminister Beatrice Ask besvarade den 6 juni 2013 interpellation 2012/13:435 om barn till frihetsberövade föräldrar. Hon anförde bl.a. att Kriminalvården arbetar aktivt såväl med ett barnperspektiv inom sin verksamhet som med föräldrastöd. De krav på säkerhet som Kriminalvården har att beakta måste dock alltid vara överordnade. Det innebär bl.a. att ett barns kontakt med en frihetsberövad förälder alltid måste balanseras mot kraven på säkerhet. Ett väl avvägt barnperspektiv innebär att hänsyn tas till ett barns integritet och rätt till sin förälder och behovet av stöd och hjälp. Det innebär också en skyldighet att göra en anmälan till socialtjänsten om det förekommer omständigheter eller misstanke om att ett barn far illa. I Kriminalvårdens grundutbildning får all personal utbildning i att ha ett barnperspektiv, och myndigheten har också barnombud på alla anstalter. Barnombudet ska ge föräldrar, barn och personal stöd i barnfrågor. Kriminalvården har sedan flera år särskilda barnsidor på myndighetens webbplats där barn till frihetsberövade föräldrar kan få svar på frågor och ta del av andras berättelser om att ha en förälder som sitter i fängelse. Kriminalvården ger ett barn förutsättningar att hålla kontakt med sin frihets-

berövade förälder på olika sätt, t.ex. genom besök, telefon, brev och under permissioner. Intagna med barn kan ansöka om utökade kontaktmöjligheter, och en intagen får beviljas bidrag till telefonsamtal med sitt barn. På alla anstalter finns det barnanpassade besöksrum och besökslägenheter. Intagna erbjuds på de flesta anstalter möjligheter att delta i föräldrautbildning och föräldracirklar i syfte att utveckla sin förmåga och sitt ansvar som förälder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill än en gång betona att ett barnperspektiv, utifrån andan och intentionerna i barnkonventionen, ska genomsyra alla åtgärder som rör barn. I likhet med motionärerna anser utskottet att det är av stor vikt att barn till intagna ges möjlighet att hålla kontakt med sin förälder. Barns behov och rättigheter i egenskap av nära anhörig till en intagen ska således särskilt uppmärksammas av Kriminalvården. Det är dock ofrånkomligt att de krav på säkerhet som Kriminalvården har att beakta måste vara överordnade. Det innebär bl.a. att ett barns kontakt med en frihetsberövad förälder alltid måste balanseras mot kraven på säkerhet.

Utskottet konstaterar att Kriminalvården sedan flera år arbetar aktivt med att på olika sätt införliva ett barnperspektiv i myndighetens verksamhet, t.ex. genom barnombud, föräldrautbildning, barnanpassade besöksrum och besökslägenheter. Utskottet ser därför inte någon anledning att föreslå något initiativ med anledning av motion 2013/14:Ju429 (MP) yrkande 2. Motionen avstyrks.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår 24 motionsyrkanden med olika förslag som har behandlats och avslagits tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 2 (S), 3 (MP), 4 (SD) och 5 (V).

I betänkandet behandlas motionsförslag som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden, se förslagspunkt 14. Detta gjorde utskottet i betänkandena 2010/11:JuU10 och 2012/13:JuU12. Riksdagen avslög i enlighet med utskottets förslag motionsyrkandena. Utskottet avstyrker de nu aktuella motionsyrkandena med hänvisning till detta.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Verkställighetsplanering, punkt 1 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Lena Olsson (V) och Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning är det angeläget att rehabiliteringsarbetet påbörjas så snart som möjligt. Då ökar sannolikheten för att den dömda inte återfaller i brott utan i stället får en egen försörjning m.m. Kriminalvården bör därför få i uppdrag att ta fram en modell där handlingsplaner för dömdas vård och rehabilitering ska kunna tillämpas direkt efter en lagakraftvunnen dom.

2. Behandlingsprogram för våldsutövande män, punkt 2 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:So640 av Carina Ohlsson m.fl. (S) yrkande 1.

Ställningstagande

Män som utövar våld i nära relationer bör erbjudas olika beprövade behandlingsprogram för att eliminera eller åtminstone förebygga återfall i denna form av brottslighet. Anpassad och adekvat behandling bör ingå som en del i straffpåföljden. Inom Kriminalvården pågår programverksamhet för män som dömts för att ha utövat våld mot närstående. Verksamheten skulle dock kunna utvidgas och bli mer omfattande och allmängiltig, t.ex. genom tillägg i straffpåföljden.

3. Kriminalvårdens vårdande och rehabiliterande insatser, punkt 3 (MP)

av Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 9.

Ställningstagande

Kriminalvårdens uppdrag är brett och omfattar ett stort antal personer som dömts för många olika sorters brott till många olika påföljder. Detta medför också att de olika vård- och behandlingsalternativ som finns för de dömda skiljer sig åt. Det saknas dock ofta vetenskap och beprövad erfarenhet som kan visa att den vård eller den behandlingsinsats den enskilde får leder till avsett positivt resultat. För att kunna bedöma detta krävs också en fördjupad analys av den enskildes förutsättningar och behov. Jag anser därför att Kriminalvårdens vårdande och rehabiliterande insatser ska vara förenliga med vetenskap och beprövad erfarenhet.

4. Kvalitetssäkring av intagnas arbete, punkt 4 (MP)

av Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 10.

Ställningstagande

När det gäller det arbete som utförs inom Kriminalvården av de intagna finns det enligt min uppfattning en risk att arbetet upplevs vara mer av en sysselsättning för att fördriva tiden och mindre av en sysselsättning som engagerar den enskilde och som på sikt kan leda till rehabilitering och ett eget arbete. Kriminalvården bör därför få ett uppdrag att kvalitetssäkra det arbete som utförs av intagna, så att det fyller reella behov och upplevs som meningsfullt.

5. Behandling av intagna med neuropsykiatriska diagnoser, punkt 5 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 79.

Ställningstagande

Alltmer talar för att den neuropsykiatriska diagnosen adhd är en nyckelfaktor för kriminalitetsutveckling. Enligt studier inom kriminalvården är förekomsten av adhd hög bland klienterna (29 procent av kvinnor i anstalt och 43 procent av unga våldsdömda män). Enligt en studie avseende långtidsdömda män kan upp till 40 procent av den gruppen ha obehandlad adhd. Trots denna kunskap är det endast några procent av de intagna som får behandling. Att det är för få intagna som får behandling bekräftas också av Kriminalvårdens internrevision. Adhd-projektet som pågått i Norrtälje visar goda resultat, men för att kunna få verksamheten att även fungera som en nationell satsning krävs ytterligare utvärdering. Mot bakgrund av detta menar vi att regeringen bör ge Kriminalvården i uppdrag att utveckla arbetet med adhd.

6. Frigivningsförberedelser, punkt 6 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Lena Olsson (V) och Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

I takt med att arbetslösheten ökar finns det en risk att det blir än svårare för tidigare dömda att kunna få en inkomst genom eget arbete. Vi vill därför att Kriminalvården och Arbetsförmedlingen ska få i uppdrag att tillsammans ta fram ett förslag för hur alla dömda som vistas på anstalt och inte har arbete vid avtjänad påföljd kan ges praktik som leder till arbete eller på annat sätt introduceras i arbete. I arbetet måste samverkan ske med arbetsmarknadens parter, företrädare för den ideella sektorn och olika intresorganisationer. Även andra aktörer såsom Samhall kan beröras.

7. Tillgänglighet till advokat och försvarare på häkten, punkt 7 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 75.

Ställningstagande

Tillgängligheten för advokater och försvarare är inte tillfredsställande, speciellt inte på kvällar och helger. Detta bekräftas av Justitieombudsmannens senaste ämbetsberättelse (2013/14:JO1 s. 278). Regeringen bör därför ge Kriminalvården i uppdrag att se till att försvarare kan hålla kontakt med intagna på ett tillfredsställande sätt.

8. Transporter för häktade, punkt 8 (S)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S) och Arhe Hamednaca (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 76.

Ställningstagande

Vi vill framhålla att antalet häktade som transporteras runt fortfarande är stort. Det är både ineffektivt och resursslukande. Regeringen bör ge Kriminalvården i uppdrag att arbeta för att minska antalet transporter av häktade.

9. Situationen för barn och unga i arrest och häkte, punkt 9 (S, MP)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2013/14:Ju411 av Sara Karlsson m.fl. (S) yrkande 1 och

2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Barnombudsmannen överlämnade i våras rapporten Från insidan – barn och ungdomar om tillvaron i arrest och häkte till regeringen. I rapporten uppmärksammas en rad missförhållanden som bedöms stå i strid med barnets grundläggande mänskliga rättigheter. Upplevelserna från tiden i arrest och häkte riskerar att skada unga psykiskt på både kort och lång sikt.

Barnombudsmannen konstaterar att den bild som framkommer i rapporten är oacceptabel och att det finns ”mycket långtgående brister i efterlevnaden av frihetsberövade barns grundläggande mänskliga rättigheter”. Som framgått ovan framförs i rapporten också förslag till förbättringar (se ovan s. 16)

Vi anser att regeringen bör ta Barnombudsmannens kritik på allvar och påbörja ett arbete med att realisera de förslag som läggs fram i rapporten.

10. Långa häktningstider, punkt 10 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Lena Olsson (V) och Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju204 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 5.

Ställningstagande

Riksåklagaren gav i juni 2013 en arbetsgrupp i uppdrag att överväga bl.a. hur långa häktningstider kan undvikas. Arbetsgruppen har nyligen överlämnat sin rapport. Vissa av de föreslagna åtgärderna kan vidtas av Åklagarmyndigheten på egen hand, medan andra kräver kontakt med andra aktörer eller förutsätter lagändring. Jag anser att regeringen bör beakta arbetsgruppens förslag och återkomma med förslag om nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med de orimligt långa häktningstiderna.

11. Statistik över barn och unga i arrest och häkte, punkt 11 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Lena Olsson (V) och Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju411 av Sara Karlsson m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

Det framgår av Barnombudsmannens rapport Från insidan – barn och ungdomar om tillvaron i arrest och häkte att FN:s barnrättskommitté har begärt uppgifter om det totala antalet personer under 18 år som sätts i polis-arrest och den genomsnittliga tid som barnen är frihetsberövade. Sverige har emellertid inte kunnat lämna dessa uppgifter eftersom regeringen inte begärt att polismyndigheterna ska föra denna typ av statistik.

För att situationen för frihetsberövade barn ska kunna följas upp krävs det ett fullgott statistiskt underlag såväl när det gäller barn i häkte som barn i arrest. Vi anser att det är anmärkningsvärt att polisen, trots Barnombudsmannens påpekande, uppger att det saknas förutsättningar att ta fram ett statistikstöd för att klarlägga hur många barn som placeras i arrest. Vi anser att detta är en fråga som bör prioriteras. Regeringen bör därför snart ge polisen i uppdrag att ta fram ett sådant statistikstöd.

12. Registrering av medborgarskap, punkt 12 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju323 av Thoralf Alfsson (SD).

Ställningstagande

Det är av allra största vikt att den statistik som förs av myndigheter är relevant och inte missvisande.

En person med enbart utländskt medborgarskap redovisas i Kriminalvårdens statistik som utländsk medborgare. Detsamma gäller för en person med enbart svenskt medborgarskap som registreras som svensk medborgare i statistiken.

I och med att Sverige tillåter dubbla medborgarskap har det uppstått tveksamheter när det gäller Kriminalvårdens statistik över intagna. Enligt Kriminalvårdens egen årsredovisning redovisas alla personer med dubbelt medborgarskap eller flerdubbla medborgarskap som svenska medborgare, trots att de i vissa fall har upp till fyra medborgarskap enligt Kriminalvården.

För att lagstiftare och myndigheter ska få adekvata statistikunderlag bör därför en tredje grupp införas i Kriminalvårdens statistik, nämligen en grupp för personer med svenskt och annat medborgarskap.

13. Barn till frihetsberövade föräldrar, punkt 13 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Lena Olsson (V) och Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Det ideella arbete som bedrivs för att underlätta för barn att ha kontakt med föräldrar i fängelse är mycket positivt. Dock får inte barns rätt till umgänge med sina föräldrar vara beroende av ideellt arbetande krafter. Vi anser därför att Kriminalvården ska få ett särskilt uppdrag att tillsammans med en lämplig högskola ta fram en eller flera modeller för hur barn till intagna föräldrar ska kunna behålla kontakten med föräldern på ett så bra sätt som möjligt. I detta ska ingå att se över vilka andra behov av råd och stöd som finns för barnen.

Särskilda yttranden

1. Situationen för barn och unga i arrest och häkte, punkt 9 (V)

Lena Olsson (V) anför:

Ibland händer det att barn under 18 år misstänks för så allvarliga brott att de måste omhändertas under utredningen och i avvaktan på en eventuell dom. I enlighet med vad som anförs i motion 2013/14:Ju204 (V) yrkande 4 anser jag att barn som misstänks för brott som kräver frihetsberövande ska placeras i en miljö som är särskilt anpassad för dem. Barn bör således inte placeras i häkte över huvud taget. Inte heller bör barn placeras i arrest. Detta motionsyrkande behandlas förenklat i detta betänkande (se förslagspunkt 14 och nedanstående särskilda yttrande). Till följd av mitt ställningstagande att barn alltså inte över huvud taget bör placeras i arrest eller häkte avstår jag från att reservera mig till förmån för motionerna 2013/14:Ju411 (S) yrkande 1 och 2013/14:Ju429 (MP) yrkande 3

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 14 (S)

Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S) och Arhe Hamednaca (S) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. När det gäller dessa motionsförslag hänvisar vi till tidigare ställningstaganden av Socialdemokraternas företrädare i betänkandena 2010/11:JuU10 och 2012/13:JuU12.

Vi vidhåller de synpunkter som fördes fram i de sammanhangen men avstår från att nu reservera oss på nytt.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 14 (MP)

Agneta Börjesson (MP) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. När det gäller dessa motionsförslag hänvisar vi till tidigare ställningstaganden av Miljöpartiets företrädare i betänkande 2012/13:JuU12.

Jag vidhåller de synpunkter som fördes fram i de sammanhangen men avstår från att nu reservera mig på nytt.

4. Motioner som bereds förenklad, punkt 14 (SD)

Richard Jomshof (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. När det gäller dessa motionsförslag hänvisar vi till tidigare ställningstaganden av Sverigedemokraternas företrädare i betänkandena 2010/11:JuU10 och 2012/13:JuU12.

Jag vidhåller de synpunkter som fördes fram i de sammanhangen men avstår från att nu reservera mig på nytt.

5. Motioner som bereds förenklad, punkt 14 (V)

Lena Olsson (V) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. När det gäller dessa motionsförslag hänvisar vi till tidigare ställningstaganden av Vänsterpartiets företrädare i betänkandena 2010/11:JuU10 och 2012/13:JuU12.

Jag vidhåller de synpunkter som fördes fram i de sammanhangen men avstår från att nu reservera mig på nytt.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:Ju204 av Lena Olsson m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på reglering som syftar till att stärka tillgången till sjukvård för häktade och människor i arrest.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda om ansvaret för arrester ska överföras från polisen till kriminalvården.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma med förslag om åtgärder för att rätta till de brister som påtalats av konventionsorganen när det gäller restriktioner för häktade personer.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett förbud mot att placera barn i häkte.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med de orimligt långa häktningstiderna.

2013/14:Ju254 av Lena Olsson m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär att alla intagna inom kriminalvården ges möjlighet till studier upp till minst gymnasienivå.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att införa villkorlig halvtidsfrigivning för första-gångsdömda.

2013/14:Ju297 av Shadiye Heydari (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra och utveckla övergången mellan anstalten, frigivningen och hemmet samt se över möjligheten att utforma någon form av handlingsprogram så att man inte lämnas ensam.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att finna metoder som är möjliga att generalisera i ett fortsatt arbete med att öka möjligheten till revansch för individer som av en eller annan anledning har behov av detta.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de elever eller personer som har avtjänat sitt fängelsestraff och som deltar i återfallsförebyggande verksamhet ska nå den nivå i utbildningshierarkin som de vid ingången hade satt som mål.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att samla, överföra och utbyta erfarenheter med gymnasieskolorna.

2013/14:Ju323 av Thoralf Alfsson (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Kriminalvården ska förändra registreringen av medborgarskap hos intagna i sin statistik.

2013/14:Ju336 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rymning från kriminalvårdsanstalt och avvikelser från permission bör kriminaliseras.

2013/14:Ju379 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta bort den automatiska frigivningen efter två tredjedelar av utdömt straff enligt 26 kap. 6 § BrB.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upprätta avtal med andra länder för att möjliggöra att en utlänning som är dömd till fängelsestraff följt av utvisning kan avtjäna sitt straff i annat land.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa elektronisk fotboja för frisläppta brottslingar.

2013/14:Ju391 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se över möjligheten att kriminalisera rymningar från svenska fängelser.

2013/14:Ju411 av Sara Karlsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn och förändring av regelverk och praxis för barn och ungdomar i arrest och häkte.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör uppdra åt polismyndigheterna att föra särskild statistik över barn och unga (personer under 18 år) i arrest och häkte.

2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S):

50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behandlingsinsatser i kriminalvården för sexualbrottsdömda samt uppföljning vid frisläppandet.
75. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillgängligheten för advokater och försvarare på häkten.
76. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om transporter för häktade.
77. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behandlingsverksamhet på häkten.
78. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om häktesrestriktioner.
79. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kriminalvården ska utveckla arbetet med intagna som har neuropsykiatriska diagnoser.
80. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om halvvägshus.
81. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utslussningsavtal.

2013/14:Ju416 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett förslag om hur nya kriminalvårdsanstalter av lägre standard men med bibehållen säkerhet ska byggas för att ta emot utländska medborgare samt de som döms till riktiga livstidsstraff.

2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en plan ska tas fram för hur alla som dömts till anstaltsvård ska kunna försörja sig genom arbete eller motsvarande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett uppdrag till Kriminalvården om modeller för hur barn ska kunna upprätthålla en fungerande och positiv kontakt med intagna föräldrar.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att förbättra situationen för barn i arrest och häkte.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om personliga handlingsplaner.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om uppdrag att ta fram en modell där handlingsplaner för dömdas vård och rehabilitering ska kunna tillämpas direkt efter en lagakraftvunnen dom.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering av det ökade användandet av olika registerutdrag för dem som avtjänat sina straff och deras möjligheter att rehabiliteras.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kriminalvårdens vårdande och rehabiliterande insatser ska vara förenliga med vetenskap och beprövad erfarenhet.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Kriminalvården bör få i uppdrag att kvalitetssäkra det arbete som utförs av intagna, så att det fyller reella behov och upplevs som meningsfullt av inblandade aktörer.

2013/14:Ju434 av Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (båda SD):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upprätta avtal med andra länder för att möjliggöra att en utlänning som är dömd till fängelsestraff följt av utvisning kan avtjäna sitt straff i annat land.

2013/14:So640 av Carina Ohlsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behandlingsprogram för våldsutövande män.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 14

Motion	Motionärer	Yrkanden
14. Motioner som bereds förenklad		
2013/14:Ju204	Lena Olsson m.fl. (V)	1–4
2013/14:Ju254	Lena Olsson m.fl. (V)	1 och 2
2013/14:Ju297	Shadiye Heydari (S)	1–4
2013/14:Ju336	Kent Ekeröth (SD)	
2013/14:Ju379	Jimmie Åkesson m.fl. (SD)	11, 21 och 31
2013/14:Ju391	Edward Riedl (M)	
2013/14:Ju412	Morgan Johansson m.fl. (S)	50, 77, 78, 80 och 81
2013/14:Ju416	Kent Ekeröth (SD)	
2013/14:Ju429	Agneta Börjesson m.fl. (MP)	4 och 7
2013/14:Ju434	Kent Ekeröth och Thoralf Alfsson (båda SD)	8